

Előfizetési feltételek:
(Videkre postán vagy helyben házhoz
horvá.)
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasas poltisor egyszeri hirdetésnél 12.
kétzetnél 10. háromszorinál 8 kr.
A nyiltsági poltisor 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadtnak a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
hivatalában Budapest: Dorottya-utca
3. sz. 1. em. Becs: Wallischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. 1. em.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmintelen levelek csak ismert ke-
zektől fogadhatók el. — Keziratok nem
adók vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Ker-
tész József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közleme-
nyek (előfizetési pénzek, hirdetések
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Magyarország új beosztásának ter- vezete.

III.

Az előbeosztottak után most már nézzük,
hogy a terjedelmes törvényjavaslat miképpen hi-
szia a kifizetett részletekben megoldhatni.

Az első javaslat, vagyis a törvényhatóságok
alakításáról szóló első fejezet mindjárt kezdet-
ben több oly intézkedéseket tartalmaz, melyeket
részünkről semmily módon helyeselhetünk.

Igy, hogy többet ne említsünk, a megszüntetett
Jász-Kunság nagy-kunsági része a szintén
ketté osztott Hevesmegye külső-szolnoki részével
s Szabolcs és Bihar megye néhány községével egy
törvényhatósággá alakítatik.

A Jász-Kunságot s Heves-vármegyét mostani
alakjában bizonyosan senki sem kívánja fenn-
tartani, ki a lakosság többségének s a jó adminis-
tráció érdekét szem előtt tartja, s azt sem
lehet tagadni, hogy Külső-Szolnok s a Nagy-Kun-
ság egymásra vannak utalva, de a javaslat által
képzett vármegye még sem állja ki a kritikát,
azért, mert a székhely Kardzsagra van téve, ho-
lott e megyének természetesen központja a négy ol-
dalról vasúti központi s e vidéknek emporiuma a
Tisza mellett fekvő Szolnok, melyet a javaslat a
méltányosság s a lakosok, sőt a közigazgatás ér-
dekeivel ellentétben a hozzá eső Pesthez javas-
sol esatoltatni.

Bács-Bodrog-vármegye az ország egyik leg-
szelbebb formált s legelőnyösebb határu vármeg-
yéje a titeli zászlóalj visszakezlezése által még
jelentékenyebben gyarapodván, ez okból, noha a
nagyvármegyék ellen soha semiféle hang nem volt
az országban kivált, ha központja oly szerenés
volt, mint Bácsmegyéé, mégis szükségteletül két
részre osztatott, s ez által a megyében a nemzeti-
ségek közt létezett súlyegyen megingattatott.

Ki az ottani helyzetet ismeri, be kell is-
mernie, hogy ha már az elválasztásnak meg kel-
lett történnie, az még jelen alakjában legezésze-
ribben így történhetett meg.

Mi azonban az egész szétosztást határozottan
károsnak, szükségtelennek s olyannak tartjuk,
mire az arrondirozásnak nem kellett volna kiter-
jeszkedni.

Nem is kételkedünk, hogy a törvényjavaslat-
nak ez is egyik pontja lesz, melyet az országgyü-
lés nem fog szentesíteni.

Nem szólunk Árva, Liptó és Turóc, Abauj
és Torna egyesítéséről, a Hajdus kikindai kerület
végre a 16 székes város bekebelezéséről, de
Győr és Mosony egyesítését határozottan felesle-
gesnek tartjuk, Bars megyének kettévágását pe-
dig hibáztatjuk.

Bars megye 46. 43 négyszög. területen 137
ezer lakossal bír és 519 ezer frt adót fizet, terü-
leti összefüggése szabályos, eddigi székhelye is
kedvező fekvésű, melyet a megye minden részé-
ből könnyen meg lehet közelíteni s adójánál fogva
önkormányzat-költségeit könnyen fedezheti, de
mert szomszédságában két megye van, melyek
önállólág az alapelveknek megfelelőleg fenn nem
állhatnak, mint Zólyom megye, mely csak 240
ezer frt adót fizet s Hont 407 ezer frtot adót,
hogy tehát ezek megélhessenek, az ország egyik
legjobb szellemi megyéjét, az 1825-ki alkotmányos
küzdelmek előharczóságát vágják ketté, hogy darab-
jaival a két szomszéd megyét táplálják.

Ha ez a felosztás már magában hibás s igaz-
ságtalan, még inkább azzá válik, ha tekintjük,
hogy e felosztás által azon harmonia, mely itt a
nemzetiségek közt létezett ez által megzavarta-
tott, képeztetvén ugyanis egy egészen tiszta tót
vármegye Zólyom, s egy másik magyar Bars és
Hont.

Az egyesített vármegyék közt van ismét
egy, melyet nem hagyhatunk szó nélkül, s ez
Csongrád-Csanád.

E két megye mindegyike még néhány hó
előtt olyan volt, hogy a miniszter által felállított
alapelvek legfőbbjének, az 500 ezer frtnyi állam-
adónak megfelelt.

Azonban, minthogy az országgyűlés s a kor-
mány minden rendszer nélkül dolgozik, néhány
hó előtt Csongrád megye legjelentékenyebb
községét Hold-Mező-Vásárhelyt, a mai modern
elvekkel ellentétben minden látható szükség
nélkül szabad királyi várossá tették, mi által
a megye adója oly jelentékenyen eső-
kent, hogy önállólag fenn nem állhatott s mi-
után más oldalról kárpótolni nem tudták vagy
nem akarták, feláldozták érte az ősi régi s magá-
ban 700.000 frnyi adójából tisztességesen megél-
hető Csanád megyét, melynek egy részét Arad-
hoz, a másikat Csongrádhoz esatolták.

Nem tagadom, hogy a megtörtént hiba után
itt nagyobb szabású mütétre volt szükség, de ezt
más oldalról sokkal észszerűbben s minden te-
kintetben előnyösebben meg lehetett volna tenni
egy, hogy mellette mindkét vármegye fenállha-
tott volna, mint ezt annak idejében ki fogjuk
fejteni.

Ung- és Bereghmegyének egyesítése s Ugo-
sa feldarabolása a felállított alapelvek nyomán
elkerülhetlen volt, egyik sem bírván önma-
gában a megélhetés feltételeivel, de s z i k s e g e t
egyáltalán be nem látjuk, ha csak talán nem z e t
t i s e g i szempontokkal nem akarják indokolni.

**A középpárti-kör vasárnap január 11-én
délután 5 órakor, szokott helyiségében érte-
kezetet tart.**

Mindenféle.

Tisztelt lapotársunk az „Ellenőr” ígérte-
tét beváltván, szíveskedik velünk foglalkozkodni. Köszö-
nettel fogadjuk előzékenységét, mert azt tanúsítja, hogy
olyanoknak tart minket kikkel foglalkozni érdemes, ha
mindjárt eleinte csak kötekedés alakjában is.

Az „Ellenőr” ezen előzékenysége kötelességünk
teszi, hogy kérdéseire ne maradjunk adósok a felelettel.
Lapunk január 3-ki számában ez olvasható: „Kézdivásár-
helyen a választó polgárság határozottan esatlakozik a kö-
zéppárthoz dacára azon meglehetősen lelkiismeretlen agi-
tatóknak, melyeket ott némelyek megindítani jónak láttak.”
Erre t. collogánk azt kérdi: De hát miért volna lelkiismer-
etlen azon agitató? Megmondjuk. Azért, mert nem a
vélemény, hanem a személyes becsületesség, nem a nézet
hanem a meggyőződés tisztasága és a hazafiság őszinte-
sége ellen volt intézve. Az „Ellenőr” pedig az ilyen agi-
tatót mindig lelkiismeretlennek tartotta és bizo-
nyára olyanok tartja ma is, nem is említi e konkrét eset-
tet, midőn az igazság oly ember jellemét támadta meg,
kit Csernátóy ép úgy becsül mint mi.

Hanem arra igazán kérjük az „Ellenőr”-t, hogy ne
fenyegetőzzék: mert először cela ne lui sied pas
bién és másodszor mert nem ijedünk meg a fenyegeté-
sektől. Miért produkálnók épen mi a két oldalt álló neve-
tők mulattatására azt a tableaut, melynél az ostromlók
haraguznak, a várbeliek pedig nem félnek?

A Jászberényi hivatkozásra is felelhetünk. Bizony
az „Ellenőr”-ben ismertett felhívást mi is elég ügyet-
lennek találjuk. Hiába, minden embernek, minden párt-
nak és minden ügynek vannak ügyes és ügyetlen bará-
tai, de t. lapotársunk vizsgálására mondhatjuk, hogy a
középpárt jászberényi ügyfele bizonyára nem volt ügyet-
lenebb a balközép azon barátjánál, ki a baloldali kör ne-
vében kérdezősködött Küküllő megyében, hogy 3000 frt
„választási költséggel” keresztül lehetne-e vinni a kör
jelöltjét?

Talán kaphatnánk felvilágosítást aziránt, hogy ez
az összeg azok közé tartoznék-e, melyeket Pulszky Fe-
renc egyszer „legitím választási költségeknek” nevezett.

A mit Csernátóy t. barátunk az alkotmányosság
lehetősége iránt kifejezett aggodalmakról elmond az igen
szép és igen helyes lehet, de nem illik reánk — bár ben-
nünket idéz — mert mi erről ugyan nem beszélünk
lapunk azon részében, mely a szerkesztőség saját nézeteit
képvisei. A mi a parlamenti rendszer fennállásának ve-
szélyben foghatását illeti, ma is az a véleményünk, hogy

lehet olyan eset midőn e fennállást a mai gyönyörűséges
pártalakulás egy időre veszélyeztetheti. És ha e non putá-
rem például csak az országgyűlésnek felhasználása utáni
hosszasabb szüneteltetése alakjában következnek is be,
bizony kedves Ludovice! akkor még a mai pünkösdi ki-
rályság nyomát is hiába üténék az angol parlamentararis
theoriák botjával.

Csernátóy t. barátunk végül felettünk és journa-
listikai ikerestvéreink felett bölcső-dalokat ígér zenzeni.
E vállalkozásának nem jósolhatunk sikert. A bölcsődalok
ezelja és feladata a „kisdedekek” álomba ringatni. Cser-
nátóy tola kétségkívül igen sok erővel rendelkezik, de
irigyei is kénytelenek bevallani hogy a l t a t ó erővel tel-
jességgel nem bír. SOKÁ.

— **Ghyczy Kálmán** képviselő ur a következő leve-
let intézte a „Neues Pester Journal” szerkesztőjéhez:

Tisztelt szerkesztőség!
Mai becses lapjában azt olvasom: hogy én összes
államháztartásunk reorganizációját tárgyzó, minden arra
vonatkozó kérdéseket, a közigazgatás egyszerűsítését, az
igazságszolgáltatás reformját stb. magában felöllel terve-
zetet dolgozok ki s a 21-es bizottság elé fogom ter-
jeszteni.

Azon nagyfontosságú kérdésekkel, melyek a 21-es
bizottság tanácskozásainak tárgyát képezendik, mint igen
természetes, én is foglalkozom ugyan: de azokra vonat-
kozó valamely rendszeres tervezetet kidolgozni s a 21-es
bizottság elé terjeszteni annyival kevésbé lehet szándé-
kom, mert ugy vagyok meggyőződve: hogy azon nagy
feladatnak kielégítő megoldása, mely a 21-es bizottság
elő kifizetett, s hozzá még oly teljességben, mint az em-
lített közleményben jelezte, egyesek ismeretkörtét,
munkaképességét, tehetségét, — az enyimet mindenestre
— meghaladja s a legkedvezőbb esetben is a 21-es bizott-
ság összes tagjai vállaltat közreműködésének lehet csak
szerenés eredménye.

Kérem, méltóztassék az e sorok elején említett té-
ves közleményt, további félreértések megelőzése végett,
a mondottak értelmében, legközelebbi lapjában helyre-
igazítani.

Egyébiránt stb.

— **Tegnap este 9 órakor** — mint az „Ung. Corr.”
írtesül, a „Páris városához” címzett szállodában megle-
hetősen látogatott vacsora rendezett: melyen a Lónyay-
török tagjai vettek részt, s kívülök még néhány más
Deákpartii képviselő. Ez alkalommal egy „jobbközép”-
párt alakítása került szóba. Gorove és Horváth Boldizsár
nem volt ugyan jelen, de esetleges esatlakozásuk bizo-
nyosnak mondatott.

Csaknem ugy látszik (jegyzik meg hozzá az idézett
lap), mintha még Lónyay gróf rövid idő alatt bekövetke-
zendő megérkezése előtt egy fait-accomplit akarnának te-
menteni s erélyvel őt kényszeríteni, hogy megkedvelt pa-
sivitásából kilépjön.

Mi részünkről fölöslegesnek tartjuk a dologhoz hoz-
zászólani mindaddig, míg a jelzett terv valamivel kézzel-
foghatóbb alakot nem ölt.

— **A keleti vasut** elsőbbségei tárgyában tartott ta-
nácskozások befejeztettek és pedig kedvező eredménnyel.
Az elsőbbségek el fognak adatni, mielőlt a magyar
országgyűlés ez ügy tárgyalását befejezi.

Lapszemle.

21-es bizottság, és területi felosztás, ezek azon tár-
gyak melyekkel a lapok leginkább foglalkoznak, s még
jó ideig foglalkozni fognak.

Igy a „Reform” a 21-es bizottságról a többek közt
ezeket mondja:

Vajjon neki gyűrűközik-e és belemélyed-e a nagy
munkába, és átalakul-e régi módi systematica kommissió-
vá, hogy részletes és kimerítő javaslatot készítsen az
államigazgatás egész szervezetének reorganizációjára?
Ezt sem tartanók szervezetlenségnek. De ez esetben
azután kilátásunk van a huszonegyek tanácsának perma-
nenciájára, a memyiben e munkát néhány évnél rövi-
debb idő alatt elkészíteni nem igen lehetséges.

Csakhogy megvalljuk, ezen eshetőséget nem igen
tartjuk valószínűnek. E nyugodt, esüdes bizottsági mun-
kálkodás eltökélését lehetetlenné teszik pártviszonyaink,
a melyeknek a bizottság is hű tükre, és az ellentétek éles-
sége, a melyek az objektív tanácskozásnak is s még an-
nál inkább a közös alkotásnak utjában állanak. Nagyon
valószínű, hogy ezen ellentétek a legelső kedvező alka-
lommal élesen össze fognak ütözni és válságot fognak
előidézni, melynek azután a parlamentben kell folytat-
tatnia és végig vivotnia. E válságnak eredménye természe-
tesen nem volna tanulmány és munka; hanem a legjobb
esetben egy új kormány, a mely azután, ha ugy tesszük, a
bizottságban fölmerült eszmék alapján, de mégis szabad

Halmazsír

kezéssel ragadná meg a munkát ott, a hol az a jelenlegi kormány kezéből a bizottságba ment át. És talán ez volna a huszonegyes bizottság feladatának legtermészetesebb megoldása.

Az „Ungarischer Lloyd“ hasonló képen a 21-es bizottságról szól, még pedig egy hosszabb, beküldött cikkben, melyből a következőket emeljük ki: „legfontosabb kérdést képez, a bizottság célja, és működése határának, kijelölése.

Célja egyébként nem lehet mint azon gondolat, melynek létrejöttét közzöni, t. i. hogy az egyensúly helyreállítása az állam bevételei és kiadásai között, azonnal vétesék fogantatba.

Nehezebb dolog a működés határait kijelölni. Alig érhető, hogyan juthatott felszínre azon vélemény, mely a bizottságnak úgy szólván alkotmányozó jellegét tulajdonít.

A bizottság legjobban cselekszik talán ha működési körét mennél szűkebbre szabja s arra szorítkozik, kijelölni a törvényhozásnak azon intézményeket, melyek az oly szükségessé vált reformnak alvételendők.

Az „Ellenőr“ a „szirkalom politikája“ cím alatt cikksorozatot kezd a területi felosztásról, az első cikk általános észrevételeket tartalmaz s következő szavakkal végződik:

Egyetlen egy indokot ismerhetünk el alaposnak a megyék kikerekítésének szempontjából, ha tudniillik az állami közigazgatás minden részletének felkarolásával úgy szólván alaphatól omegáig új szervezetet teremtené, hogy az ország és gyors közigazgatás eszményét lehetőleg valósítsa, itt legalább a képtelenséggel karöltve járna a közigazgatás, a takarékoságnak páncézzal használt védelmi érve azonban oly gyöngy, hogy csak a nemzeti szempont ellensúlyozhatná. Ezekről azonban jövőre.

Ugyan e tárgyval foglalkozik a „Hon“ folytatva mult vasárnapi reflexióit. A cikk feladatát tűzi a kormány által alapul fölvetett 500,000 ffrt államadó-összegnek és a 10 százalékos megfizetésének abszurditását kimutatni. Kiemelendőnek tartjuk a cikk zárszavait:

Igy hozhatnánk föl több példát is; de fölöslegesnek tartjuk. Sokat bizonyítani nem akarunk: tehát nem tagadjuk, hogy lehet javítani az egyes vármegyék területi beosztásán; de tagadjuk azt, hogy ez lenne a közigazgatás reformalapja, a házi pénztár szükséges föltétele és állítjuk azt, hogy a miniszter alapmértéke ép oly hibás, a mily kevéssé biztosítja a kifizetőt. Ugy, hogy ha ez itt-ott elérve lesz, azt nem fogjuk e számításnak, hanem más körülményeknek köszönni.

E tárgyra, főleg a vármegyék egyenlőtlen közigazgatási terheire, még visszatérünk.

A „Magyar Politika“ „Bajaink és orvosszereik“ című cikksorozata ugylátszik a 3-dik cikkkel be van fejezve, erre mutat legalább azon körülmény, hogy a cikk alatt ifj. Sz. P. aláírással találkozunk. A tartalomtól sem ezt, sem más egyebet alig lehet kivenni s ugylátszik, mintha a két utolsó cikk csak azért íratott volna, hogy az elsőnek borítékul szolgáljon. — A conservatív bölcsesség csakugyan nem állna tehát egyébként mint abból, hogy megakartta az országot a honvéd intézménytől fosztani.

— A „Pesti-napló“ban a következőket olvassuk: Magyarország végső keleti zugában, Nagy-Szebenben, folyó hó első napja óta egy új lap jelenik meg „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ cím alatt, mely mint látszik, harezot izent és harezot készült folytatni a magyar államiság ellen.

Egyenesen így kell megneveznünk ama lap tendenciáját, mely programcikkében is minden németnek üdvözlöt küld, mely fölszólítja a magyarországi németeket, hogy az anyai földtől távol, sorakozzanak a nemzeti zászló alatt. Hiába igyekeznek aztán, hogy félig-meddig kelletlenül is, elföldni a nagy német löblakát „ez ősi uralkodóház, ez állam és a törvény iránti hűség“ nagyon is bő köpenyegével. Egy oly elvű lap, melynek írói és hívei nem érzik magukat első sorban magyar állampolgároknak, mely kivül Magyarországon látja az ő anyai földét, melynek egyetlen sorából sem érezhető ki a magyar haza szeretetének még csak ösztöne is, ellenben mindenütt előtérbe tolokodik az indokolatlan fájgóg, a hazai érdekeket fitymáló chauvinizmus: az oly lap nem hivatkozhatik az uralkodóház iránti hűségre, mert ez és az ő aspirációi el-

lentétes utakon járnak; nem az állam iránti hűségre, mert az az állam, melyet ő szeret, nem lehet Magyarországon; s nem a törvény tiszteletére, mert az ő törvénye más, mint a mi törvényünk, valamint más zászlót is tűzött ki, mint ami zászlónk.

Egyszóval az ilyen közlöny, habár tisztességes német nyelven jelenik meg, itt ezen a földön, melyet Magyarországának hívunk, egy cseppel sem esik az erkölcsi megítélés más mérve alá, mint egy pár oláh és szerb ismeretes izgató lap.

A „Pester Lloyd“ hasonló erélyes hangon szólal fel ugyan e tárgyban, s nagyon is figyelemre méltó jó tanácsokat azon szász atyafiainak a kik Magyarországon kívül keresik ideális aspirációiknak teljesülését.

Külföld.

Budapest, január 7.

A Spanyolországból érkező hírek szerint a január 2-ki államesiny teljesen sikerültnek mondható. Serrano diktatori kormánya elvetette álcáját, s a Pavia szuronyainak asszisztenciája mellett született új reactionarius rendszert minden következményeivel együtt keresztül viszi. Serrano egyelőre felfüggesztette az alkotmányt, s az 1870. évi ápril 23-ki törvényt léptette életbe. A kormány a fővárosban úgy mint a vidéken a legszigorubb rendszabályokat lépteti életbe, melyeken meglátszik Sagasta erőszakos kezének nyoma. Sagasta különben Spanyolország államférfiai közt a legnagyobb közigazgatási talentum, egyetlen ember, kinek erős akarata, s akaratát végrehajtó képessége van. Csak az a baj, hogy Sagastának közönségesen rossz akarata van, s céljának elérésére vezető eszközökben nem igen válogatós. Ugyanennek a Sagastának sikerült Amadeo kormányának idejében a Spanyolországot dúló pártokat egy időre megfékezni, s a korrupció minden képzelhető eszközzel egy nyomorult, reactionarius többséget létrehozni, mely azonban nemsokára szétmállott a spanyol kortesgyűlés czívódásainak viharai közepett, s oly sok átok magvát hinté el a spanyol nemzeti képviselőben úgy, mint az országban.

Sagasta tehát ismét elemében van, midőn Spanyolország terrorizálásáról van szó. Serrano tábornagy nem nélkülözheti őt azon harcban, melyet egy a katonai szuronyok segítségével felülkerekedett párt folytat a spanyol felszövegeten a szabadság és a spanyol nemzet ellen. A siker eddig még az erőszak mellett van. Spanyolországot az évtizedek óta folyó, s a spanyol népet szétmearzó polgárláborok, az egymásra következő legkülönbözlőbb párt-szinezeti kormányok zsarolásai, s korrupciója oly mély apathiába süllyesztették, hogy abból még a legnagyobb rázkódtatások sem képesek felbreszteni. Sőt a nép jelentékeny része, az iszonyu szétmálási prozesszus közepett, mely évek óta emésztí Spanyolországot, önfentartási ösztönből azon párthoz csatlakozik, mely a rend fenntartására legtöbb erélyt mutat, nem törődve azzal, vajjon a párt ultrareaktionaris, vagy ultraradikális-e. Innét magyarizhatad meg Serranoék könnyű diadala, s azon körülmény, hogy az ország sok részéből hódoló-és üdvözlő-táviratok érkeznek be az új kormány számára. — Egyszerűen csak Saragosában és Valladolidban fordultak elő zavargások; de a kormány csapatai ezen városokban is csirájában elfojtották a lázadás magvát. S a spanyol államférfiak közt csak egyetlen ember akadt, ki nyíltan tiltakozni mert az új kormány erőszakosságai ellen, s ez Castelar volt, ki, midőn jan. 2-dikán a reakció és vörös republikanizmus a forrongás hevében, az elnyomás közöszéjjára összeolvadt, félre vonult, mint Thiers m. é. május 24-dikén s vele, mint Thierssel Fran-

ciaországban, elbukott a szabadelvű, mérsékelt respublika, hogy az a fekete és vörös ultrák versengésének tárgya legyen. A spanyolországi események fontossága miatt, lapunk térhiánya dacára, közöljük a délben érkezett következő távsürgönyöket.

Madrid, január 5. A hivatalos Gaceta egy dekretumot tesz közzé, mely szerint Martos igazságügyminiszternek, Echegaray pénzügyminiszternek, Mocquera Tomento gyarmattügyi miniszternek és Albaceda Madrid polgári kormányzójának nevezetett ki. Továbbá az alkotmányos jogok egyelőre felfüggesztettek s az 1870. ápril 23-ki törvény lép életbe a köznyugalom föntartására egész Spanyolországban. A belügyminiszternek a tartományok kormányzóihoz intézett körirata elrendeli minden carlista és kantonális lap elnyomatását. — Saragosában tegnap a csapatok és önkéntesek közt harez följött ki. A katonák nyolc órai harez után 200 foglyot, sok fegyvert és hadiszert s 6 ágyut vettek el az önkéntesektől. Az ayunta mientó és a tartományi küldöttség által kezdeményezett fölkelés este 9 órakor teljesen le volt vérvé. Az ayunta és a tartományi küldöttség fölszövegette. A tegnap elterjesztett azon hírek folytán, hogy Madridban zavar lesz, a hatóságok katonai előintézkedéseket tettek. Az éj esendesen folyt le.

Madrid, január 5. A hivatalos Gaceta által közzétett dekretumban Serrano marsall, mint a köztársaság végrehajtó feje kinevezi a már említett minisztereket, továbbá Cetonat a lovasság, Ros Olonát a tüzérség és Izquicodot a gyalogság főtábornokának. A vidékről a polgári és katonai hatóságok részéről számos táviratok érkeznek, melyben üdvözlők az új kormányt és támogatásukat ajánlják föl. A rend sehol sem zavartatott meg.

Madrid, január 5. (Este.) A kormány minden oldalról helyeslő nyilatkozatokat kap. Csak Saragosában és Valladolidban voltak zavarok, de a rend már ott is helyre van állítva.

London, január 6. Madridból jelentik: Castelar egy tiltakozást tesz közzé az erőszakos csíny ellen, mely az alkotmányozó kortes ellen vitettet véghez és azt mondja: Lelkiismerete és becsülete a szuronyok erőszakossága által teremtett helyzetből elválasztja őt. A többség több tagja csatlakozott e tiltakozáshoz. Madrid esőndes s a lefegyverezés minden nehézség nélkül foly.

Különfélék.

Budapest, január 7.

(Hivatalos.) A király, Dóczy Lajos udvari és külügyminiszeri titkárnak osztálytanácsosi címet és ragot adományozott.

Rendjeladományozás. Ö felsége dr. Weil Károly külügyminiszeri és udvaritanácsosnak, nyugolomba való lépése alkalmából a Ferencz-József-rend esillagos közép keresztjét adományozta.

Kihirdetett törvények. A hivatalos lap legközelebbi száma közzé teszi az 1873: XXXVI. a honvédszabályok szaporításáról szóló szentesített törvény-cikkeket.

A király a pesti árvalányház számára 500 ffrt adományozott.

Személyi hírek. Andrássy Gyula gróf ma reggel Bécsbe, Hajnald Lajos érsek tegnap Vácra utazott. Beust gróf karcsöny óta Bécsben tartózkodik, honnét f. hó közepén fog visszatérni Londonba. — Weinger Vincez tegnap visszaérkezett Bécsből fővárosunkba.

Jótekonyságok. A Zichy gróf család timári pusztáján a 30—40 tanköteles számára iskolát építtetett, s a tanítónak ellátásáról gondoskodott; Kégl György orsz. képviselő a esikvári képviselői kerület összes néptanodái közt 2553 ffrt-ot osztott ki, ezen felül a magyar-almási r. kath. felekezeti iskola javítására és ugyanezen község reform. iskolája építésére 100—100 ffrt-ot adományozott, gróf Eszterházy Mór a magyar-almási r. kath. iskola javítására 150 ffrt-ot járult. Békésmegyéből egy magát megnevezni nem akaró, emberbarát, kholerában elhunytak után maradt vagyontalan árvák javára a belügyminiszterium rendelkezése alá boesátott 500 ffrt-ot. Liptómegeye főispánja a kholerában elhunytak után maradt özvegyek és árvák javá-

A „KÖZÉPPÁRT“ TÁRCZAJA.

Az írók és művészek 3-dik estélye.

A magyar írók és művészek a legújabb időben nagy eredményt értek el: érdekelné kezdik a közönséget.

Nagy vívmány. Kivált oly városban, hol akármilyen szomorú legyen is e vallomás: a lakosság nyelve s még jó ha nem egyszermind szelleme is még mindig nem eléggé magyar.

Ha tehát, mint a kezdet után várhatni, a fővárosi társaséletben tért foglalhatunk s azt folyvást terjeszthetjük, nem csupán közművelődési, de egyszermind nemzetiségi tekintetben is szolgálatot tehetünk.

Ezt előrebocsátva, jogot nyerünk nyilvánosan is üdvözölni harmadik estélyünk az előbbieknél nem kisebb sikerét.

Vendégeink szakma folyvást növekedik. S végre is ez a legbiztosabb hévmérő.

Ha rokonszenv nem vonzaná, vagy unalom riasztaná, bizonyára otthon maradnának.

A műsor most is elég tarka volt.

Goldmark „Sui“ je elég tért nyújt az előadónak képzettségük, sőt bravourjaik bemutatására, anélkül, hogy értékéből veszítene valamit, s Blau és Deutsch urak érdemük szerint ki is kapták a tapsból részüket.

Maga a zenemű igazi mély költői hatást eszközölt.

Következett Hajnalka csevegése: „A míg a férj a klubban van“, előadva Prielle Cornelia által.

Szép költői nyelven, kedélyvel irt mű, mely szintén elérte célját, kellemes mulatságot nyújtott egy félóra s gondolkodóba ejtette, sőt megdöbbentette a férjeket, kik estéiket nem otthon, hanem a klubban szeretik tölteni.

E sikernek annyival több joggal gratulálhatunk, mert a kecses kis genre úgy tárgya mint conceptiójánál, különösen végkifejlesztésnél fogva, egy nő részéről merész vállalkozás volt.

Mert el sem merjük képzelni, hogy mi történt volna akkor, ha a boldogtalan férj még egy parthie tartlival tovább felejté a körben magát s egy negyedórával később érkezik?

Nem minden eltört eszéért vehetünk ujjat a rak-tárakban!

Na, de szerencsére a férj még elég jókor érkezett, hogy a közös barátot keblére ölelje!

A harmadik szám a Veber kisasszony volt.

Meglepte a hallgatóságot, hogy az oly ügyes és tapintatos rendezőség e számot nem hátrább tette.

Teszem utolsóelőttinek.

Vagy utolsónak.

Vagy éppen oda, hol már a legutolsó is elmúlt, tehát nem következnek semmi.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, Mintha Veber kiasszonytól éppen mindent meglehetne tagadni.

Sem jogunk, sem szívünk hozzá, hogy egy üde, friss, kellemes hang — emléktől vagy illusziójától meg-fosszuk szívét!

Most Törzs Kálmán „ujság írója“ lépett az emelvényre, hogy egy elmésen írott, élcz és adomateljes bemu-

tatással megismertesse a hallgatóságot az újságírók fontosságával, sokoldalúságával, lelkiismeretességével és minden irányban való vállalkozási készségével!

Törzs, hogy e célját elérje s a sikert magának biztosítsa, bámulásra méltó munkát hajtott végre. A mi élezet, adomát bonmot a mult, jelen, jövő, a civilizált és barbar világ az élet minden kigondolható viszonyai között megteremtett és megszült, azt Törzs a közönség derült figyelme között kosarunkint mind összehordta, s azt a jóízű humor-mártással feltárlta. Böven meg is kapta érte jutalmát taps és kihívásban.

Következett Blaháné.

Az ő számáról talán fölösleges is többet mondanunk. Mert ha egy szép asszony, szép dalokat szépen énekel, lehetetlenség hogy a közönség is szépen ne viselje magát.

Meg is tapsolták a hogy illik.

A közvacsorán mintegy 150 egyén vett részt, tarka vegyületben vendégek, házgazdák, nők, férfiak, élczk, vidám fesztelen társalgással.

Csupa öröm volt együtt látni ez oly különböző rétegekből és osztályokból kikérült, s csak nem rég is, ha nem is éppen idegenkedő de semmi érintkezésben sem álló elemeket, a melyek most oly szépen együvé tudtak simulni.

Ha ez továbbra is így halad, ha az írók és művészek társasága folyvást ily arányban lesz képes vonzani és hódítani, talán még azon szép álmunk is megvalósuland egykor, hogy a magyar fővárosi társas élete, nyelve és szelleme magyar lend.

Ha e nagy sikerhez estélyeink csak némi részben is hozzájárulhatnak, akkor a magyar írók és művészek köre több mint clubbélet, s megérdemli hogy tevékenységét közügyet megillető figyelemmel kísérjük. —Zs.—r.

ra 1000 firt; ugyane célra a bács-bodrogi főispán 3585 firt 96 kr gyűjtött. Kóvár-vidék, kholera-árvái s vagyontalan özvegyei javára 60 forint s 6 véka buza gyűjtetett. Nyit-ravármegye által a kholerában elhunytak után maradt vagyontalan özvegyek s árvák részére rendezett könyör-
adománygyűjtés 2767 firt 14 kr és egy darab 10 frankos uranyat eredményezett; a gyűjtés még folyamatban van. Ugyane célra Kecskemét város 747 firtot gyűjtött.

A fővárosi iparosok köre holnap, január 8-dikán esti 7 órakor a régi posta épületben, értekezletet tart az új fővárosi építkezések adómentességének tárgyában.

Az irók és művészek társasága, február 10-kén, a Hungária nagy termében zártkörű táncestélyt fog rendezni. A bálanya gr. Zichy Géza lesz. A meghívókat legközelebb szét fogják küldeni.

A közbiztonsági állapot Somogy megyében igen rossz lábon van. A dunántúli megyék közül tán Somogy szenvedett legtöbbet a múlt évi termés miatt, s most a nyomorhoz még a közrendnek teljes meglazulása is jár. Valóban kétségbe ejtő dologról értesítenek Somogyból bennünket és a „P. L.”-dot. Igen sok, azelőtt jó módú parasztagdának még annyira sem termett, hogy vetőmagja visszakerült volna, s ami mégis termett elpusztították az egerek és ürgek, melyek valóságos egyiptomi csapásként árasztották el a Somogyt. A kormány a bajon segítő összeírta azon gazdákat, kiknek vetőmagra, s a télen át élelemre van szükségük. Az illetők aztán bizva a kormány segélyében, nem gondoskodtak más uton magukról. Egyszerre aztán, jó későn, midőn a gabona árak felemelkedtek híre jött, hogy a kormány nem kölcsönözhet gabonát. Most az illető megesalottak közt általános lett a méltó bosszankodás. Többen, kiknek módjukban állt, mégis segítettek magukon, a legnagyobb rész azonban inségnek néz eléje. Az inség már is nagy: minő lesz még a tavasszal? Előbb jómódú telkes gazdák eső alá jutnak, s vagyontukat mérsékelten alacsony áron elköltöztetik. — Ezen viszonyokhoz járul még, hogy a közrend is bomladozni kezd. Százokra megy azok száma, kik sem vagyonnal nem bírván, sem munkát nem kapván, apró tolvajlások által akarnak menekülni az éhségtől. Ezek mellett a nagyobb rablások is divatba kezdenek jönni. A porteleki körcsmáros a múlt napokban rablók támadták meg. — Szalaj nevű földbírtokos Várdán és Gaál Gusztáv földbírtokos Bűben kirabolta. Kapos-Mezőn, a megye észkegyelétől alig félóra járásnyira fekvő helységben egy földbírtokosra este 9 órakor rablók törtek. A földbírtokos az ablakon kilővöldözve védte magát, míg a zajra összesereglett nép elől a rablók megfutamta. Másnap két pandur érkezett a rablók üldözésére, azaz, hogy mindkettőt csak kérdezősködött a történet felől, s egyelőre ki sem mozdultak a helyszébről. Ugyanezen nap este, midőn a pandurok még a helyszégen voltak, az említett földbírtokos szomszédjának ökreit elhajtották. A tettesek, a földesurra törő rablók (hat jól felfegyverzett ember) voltak, kik minden zaklatás nélkül üzik mertségüket ott, hol nekik tetszik.

— De ugyan ki is tartja fön a közrendet? Talán azon 2—3 pandur, kik a szolgabírók mellett vannak? Ezeknek más dolguk van. Egyik levélposta, a másik a szolgabíró ur ezimáit tisztogatja, a harmadik ott díszleg a szolgabíró ur bakjain, ha a szolgabíró ur járásába kirándulni méltóztatik.

Brutális tett. Góg Gábor, gyulai földmives örökbe fogadott 9 éves fiát a napokban haragjában összeverte, ragdosta, s aztán elkergette. A gyermek a sérülések és hideg következtében másnap a kórházban meghalt. Az orvosi boncolás alkalmával megállapították, hogy a gyermek a brutális tett folytán halt meg. A tettest letartóztatták.

Rövid hírek. Vasútszerencsétlenség történt Bécs közelében. A triesti posta-vonat mult szombatn, reggel 6 órakor a hetzendorf állomáson összeütközött a 193 sz. tehervonattal; egy vonatvezető, az összeütközés következtében meghalt, egy fiatal ember lábán sérülést szenvedett. — A pomázi lelkész, Spanjevič Fl. hívei közt oly díszesre méltólag terjesztette a magyarnyelvet, hogy azoknak bár 10 év előtt néhány magyar hívő kivételével egyáltalán nem tudtak magyarul, új évtől kezdve magyarul szónokolhat. — A majsai postát a napokban kirabolta; a postakocsi egyetértett a rablókkal. A kocsi a pandurok elfogták, ki megmutatta, hol ásták el a pénzt; 700 firt megkerült.

— Sziberiai hideg uralkodik Erdélyben; mint erdélyi lapok írják. Szébenben f. hó 2-kán 26 fok volt a hideg. Az őrtállók katonák állomásaikon megdermedtek, s a szabadban több ember megfagyott. — Egy Sudanba vándorolt temesvári asztalos a napokban levelet írt Temesvártól lakó családjának, melyben ezt értesíti, miszerint Sudanban egy fekete hercegnőt vett nőül, kinek szülei meghalván hívő aranyport örökölt, hogy közelebb gazdagon fog visszatérni Európába. — Az aradi várból új év hajnalán négy, több évi rabságra ítélt gonosztevő szökött meg. — Jókai „Szegény gazdagok” című regényét Fretwell John angolra fordítja. Costlenoble H. jeni könyvkereskedő Jókaitól egy beszélőgyűjteményt fog kiadni. — Lajos Viktor főherceg nevét viselő magyar-eredetű parancsnok Lorenz ezredes, mint a „Baloldal” írja, a nevezett ezredben, mely ruthenekből és magyarokból áll, a katonai oktatást ruthen nyelven tartja. Ily furcsaságok is megtörténnek a közös hadseregben, melynek vaskalapos kis- és nagy basái az időszámításban még mindig 1867 előtt járnak. — Hetesen (Zala) egy férj éjjel meg akarta gyilkolni feleségét, véletlenül azonban az ugyanazon szobában lakó földmives nejének nyakát vágta meg. A tettes kérdőre vonatván váltig állította, hogy a nő nyakát maszka karmolta meg; az orvosi látlet azonban megcáfoltja e hazug állítást a tettes elfogatott. — Dr. Hermann Adolf a pesti kórház főorvosa tegnapelőtt rövid gyengélkedés után meghalt. Béke hamvaival — A vaczi nőegylet febr. 1-jén táncszalaggal összekötött tombolat rendez. — A pozsonyi elemi iskolai előjáróság Schick iskolatáncosot, az élethosszigani tisztelt elnökvé választotta.

— Kostonwein K., a kőbányai fogyasztási adóhivatal ellenőre, ki a napokban 4500 firtal megszökött, maga jelentkezett a kapitányságnál, hol elfogatását

kérte; az elulajdonított pénz legnagyobb része megkerült. — Timiani Odön szatmári ellenőrt, ki nem rég 16000 firtot elikkasztván megszökött, a pesti London városához címzett vendéglőben szintén elfogták. — A városi legelőtő jogét naponként roppantszámú jégportkedvelő társaság látogatja. — A Vesuv ismét kitörni készül. A hegy belsejéből, mint Nápolyból írják, tompa dörgés halatszik s Palmieri tanár jelenti észleléseiből, hogy legközelebb a tűzhányónak heves kitörése várható. — Szigeti Ede énekművész hazánkba, ki Spanyolország több városában volt szerződöttve, közelébb Buda pestre érkezett, s próbát énekelt a nemzeti színház igazgatósága előtt. A próba fényesen ütött ki és valószínű, hogy Szigeti a nemzeti színházhoz szerződött fog.

Nemzeti színház. Csütörtök, január 8. „A bolygó hollandi” opera 5 felvonásban.

Táviratok.

Madrid, január 7. A valladolídi önkéntesek a támadás előtt odahagyták állásukat. Malagában kis csapatok kezdtek alakulni, melyek a helyőrség erőyes magatartásával szemben ismét elszórtak. — Valladolid, Bajadóz s a baleari szigeteken az önkéntesek lefegyverzése esendben megy végbe. — A carthagenai felkelők azt hiszik, az új kormány a vidéken ellenszenvet keltend, s ezért erőyesen folytatják a védelemet. — A madridi ayuntamiento helyreállított. — Fatino tábornok és Arin hadosztályparancsnok elfogattak.

London, január 7. Napoleon hulláját pénteken helyezik át a cislehursti sirkápolnába. — Cambridge herceg ellen egy nyugalmazott tiszt merényletet követett el.

Prága, január 7. A legtöbb esch vidéki kerületek az ő eschek ellen nyilatkoztak.

Róma, január 7. Az e hó 20-kán benyújtandó büntető-törvény a halálbüntetést csak a király- és szülegyilkosságnál tartja meg; minden más esetre deportatio van határozva.

Közigazdaság.

A magyar állam mint nagy birtokos gazdálkodásáról Schönberger főszélelője a következő észrevételeket teszi. „Az államjóságok és erdőségek, a melyek a sz. István koronájának egy tizenkettő területét képezik 12,460,000 firtot hoztak és 9,747,000 firt kiadást okoztak. Ily terület tehát 2,713,000 firt tiszta jövedelemmel többet ne jövedelmezne. Hova jutna Magyarország, ha az ország többi tizenegy tizenkettő részét szintén csak aránylag ily nagy jövedelmet hozna. Miből élne 10 millió ember, akik a mezőgazdaságból táplálkoznak? A magyar államjavarok igazgatásának gyökérhíbjája a burocracia túltengésében és ezzel összekötött pazarlás, halasztgatás és csalásban fekszik. Ez a sinecurák és elősdiék örösi rendszere. Az összes államjavarok, esekély kivétellel, bére vannak adva s az állam mégis egész sereg gazdasági hivatalnokot tart, a kiknek nincs semmi egyéb dolguk, mint a bérletekre feltüntetni a közebe-közbe a bérlőknek alkalmatlankodni. Ezek természetesen iparkodnak jó lábon állni a hivatalnokokkal, s innen van, hogy a bérhátralékok, a leírások daczára 8 milliónál többre mennek.

Még rosszabbul állanak a bányák. Ezek 1872-ben 13,187,000 firtot hoztak, holott, — a kincstárnak 14,530,000 firt kiadást okoztak. Az utóbbi összegben, az igaz. 1,349,000 firt ugynevezett beruházások is foglaltatnak. De minő beruházások? De ha ezek levonatnak is, mégis a jövedelem és költség egyenlőt kiegyenlítik.

Annak jellemzéseül, hogy mikép folyt itt a gazdaság, elég lesz a következő néhány vonás. Megjegyezzük, hogy mindenütt, a nem középsznél, hanem anyagból álló kezelést is számba vesszük, minthogy csak ekként nyerhetni tiszta képet a kezelésről. A főbányáknál a bevétel 9,185,000 a kiadás 10,802,950 firtot tesz. Hahozzá vesszük az anyag készlet szaporodását, még mindig 848,000 firt veszteség marad.

A pénzverés nem hozott többet, mint netto 21,000 firtot, tehát egészen jelentéktelen. Ellenben érdekesek az állam vasművei. — A bevétel 5,385,697, a kiadás 6,161,812 a veszteség 786,115. Kitérni e részben Kerkapoly kedvencműve: a diógyőri vasmű. Ez 1872-ben 1,434,199 firtot nyelt el, behozott 494,236 firtot, a veszteség 139,963 firt. És mégis folyvást investálnak Diógyőrről. Ezt nálunk a készpénz legmagasabb fruktifikálásnak hívják.

A szénbányáknál csak 96,652 firtnyi veszteség volt, a sóbányáknál se nyereség, se veszteség. „Ilyen — ugymond a nevezett lap — a magyar kincstár, mint Európa legnagyobb birtokosának gazdálkodása!”

Nincs kedvünk eszeretreméltó megjegyzéseket semmi kommentárral sem kísérni; azonban a főkérdésre nézve adós marad Schönberger lapja s ez az: ha a kezelési apró javítások nem segítenek az ügyek állapotán, illetőleg a jövedelmet nem emelik: quid tuat?

Az egyesült magyar gőzhajó-társaság részvényesei tudvalevőleg tiltakoztak a december 27-én tartott ülés határozatainak megerősítése ellen alaki okokból. A „N. P. J.” most ugy értesül, hogy a kereskedelmi miniszterium e tiltakozásnak helyett adott, s a nevezett társulatot új közgyűlés tartására utasította. Részünkről, — ambár nem kételkedünk a részvényesek illető része által felhozott alaki okok igazságos voltában, — csak fentartással közöljük e hírt. Ha a liquidationális határozat megsemmisítése folytán elegendő idejük marad a vállalat fűmaradásáért fáradozó részvényeseknek valami más expedienst biztosítani: kétségkívül derék szolgálatot teljesítenek vele a közügynek. Nem titok ugyanis, hogy az ügyeket közelebbről szemlélők a cs. kir. szabadalmazott dnnagőzhajó társaságnál nem lehetnek még most sem

elegendő biztosítékot a monopolitikus hatalomnak a magyar érdekekkel összhangzatossá kezelésé iránt. Sapientia stb. . . de alkalmilag visszatérünk mégis annak megmutatására, mily diestelen halál várna ez oly őszinte örömmel üdvözölt vállalatra nézve a hatalmas társaság kebelén, nem is említve, hogy az „Ung. LL.” által — s pedig szigorú számítással — 70 firtnál többet érő s 200 firtba került részvényeiket esetleg némelyek nagyobb dícsőségére 20 firt alatti fogják beváltani.

A magyar kincstári jegyek tegnapelőtt a bécsi börzén először jegyeztettek hivatalosan, még pedig 100.50 árfolyamon, másfél százalékos ágióval.

A keleti vasút elsőbbségi tárgyában a miniszterelnök, közlekedési miniszter és a bankházak képviselői közt folyt alkudozások, — mint a „Pester Lloyd” írja — annyiban sikerre vezettek, hogy a konzorzium késznek nyilatkozik a kormányval az elzalogosított elsőbbségek visszaváltására pénzt adni. A részletek írásbelileg fognak tárgyalatni. Ambár ezen ügy ismét az országgyűlés elé kerül: szeretnők ideiglenesen is tudni, miért szükséges ép a kormányval venni fel a pénzt ez elsőbbségek visszaváltására? Hiszen az elzalogosított nem a kormány volt.

A tót-magyar-nagysurányi vasút eddigelő Gerson és Lippman urak birtoka, az osztrák államvasút birtokába megy át a „Hunnia” szerint, s a közforgalomnak átadatik. Miután e pálya kiegészítő részét fogja képezni a marhegg-pesti vonalnak: a kormány törvényjavaslatot fog előterjeszteni ezen szárnyvonalknak felvétele iránt.

A fővárosiipari bizottság január 5-én tartott ülésében elfogadta Ráth Károly az iránt beadott javaslatát, hogy a hadsereg felszerelések és szállításknál a kiirt pályázati feltételek olyan formán módosítsanak, miszerint a magyar iparosok is megjelhessenek a pályázatban. E végre a közgyűlés fel fog kérteni, hogy a miniszteriumhoz ily feliratot intézzen.

A pénzügyminiszteriumban megindultak a földmiveltési téreza külön választása folytán szükségessé vált tárgyalások. A fatermelés, — mint az M. C. írja, — nem vétetik ki a pénzügyminiszterium alól, mert a kezelés a csempészet megakadályozására hivatott pénzügyi közegekkel szorosan egybefüggvén, az elválás csak nagyobb károsággal járna. A bányáigy átmegy az új miniszteriumba, és csak a bányahatóságok fognak a belügyhöz áttétni. Sőt a budapesti lánchíd kezelése is az új miniszterium alá tartozand.

A keleti vasúti előleg-üzlet rendezése alkalmából a „Pester Corr.” szerint egyéb, hosszabb idő óta függőben levő kérdések, melyekben az előlegezési consortium érdekelve van, szintén elintéztettek. Igy a károlyváros-fiumei vaspálya vállalatának közel 800,000 firtnyi összeg csak az építés befejezése után járt volna le, azonnal kifizetett, miután a kormány a letett 700,000 firtnyi óvadékot elegendő biztosítéknak tekinti. Továbbá a magyar északnyugati vaspálya vállalata az annak idején Stroussberg által letett óvadékot szintén kikapta. Végre az Erlanger háznak, mint a győri sopronebenfúrti vaspálya engedélyesének, a következő lényeges cencessiók tétettek: 1. Az engedélyesek által letett óvadék az összegnek megfelelő bank képes váltók letéteményezésére fejében visszaadatik. 2. Az engedélyesek jogosítva vannak a részvénytöke három ötödörészét elsőbbségek alakjában kibocsátani, valamint 3. az építési tökét két részre osztani a vonal két részének, a győr-sopronynak és a soprony ebfurtnak arányában. Végre az engedélyesek a külön győri és sopronyi pályadarok építése alól felmentettek, ez ügyben azonban az állam és a délt vaspályaival külön egyezségről kell lépniök.

Az agióptólik az ennek szedésére jogosított vasutaknál a magyar korona területén a folyó január hóra 7 és fél százalékban állapított meg a vasúti és hajózási főfelügyelőség által.

A lóhús fogyasztás Párisban. 40—50 oly mézár-szék van Párisban, amely jogosítva van lóhús eladásra; az évente elárult 16 6000—7000 darabba megy. De-crois ur, aki a párisi főállatorvos, fölülte lelkesen képviseli a lóhús fogyasztás elvét s többek közt azt vitatja, hogy a bármely betegségben elhullott lóhúsa is élvezhető. Szerinte van Franciaországban 3 millió ló, átlag 12 évi élettartammal; ennél fogva még akkor is, ha egyegyede az évenként kimustrált lovaknak, mint egészségtelen, leszámítatik, évente 200,000 darab adathatik át a fogyasztásnak, a mennyi 440 font átlagos hus mellett 88 millió fontnak felel meg. A kérdés természetesen azon fordul meg ezután: vajjon elegendő versenyt kepezne-e ez a marhahús árának lenyomására, mely többek közt nálunk és Angliában oly hatalmas emelkedésnek indult.

A galiczi kátrány csakugyan nagyobb reményeket öbresztett, mint a milyeneket beváltott. 60 mért-föld hosszán 151 helységben találtak ugyan forrásokat de távolról sem oly bőven, mint remélték volt. 1866-ban még 166,000 vámmászta termeltetett, de 1872-ben már csak 70,000. Mindenesetre nevezetes versenytárostól szabadult meg általa az amerikai petroleum, a melynél nem volt ugyan finomabb, hanem sokkal olcsóbb.

Budapesti gabnatőz-de, január 7. A börze hangulata a buza iránt még mindig lanya volt, azonban fölülte kevés levén a kínálat, az árakban mégis volt némi emelkedés. A forgalom 6—8000 vámmászra tehető. A zab tengeri árpa változatlan maradt. A rozs szintén.

Budapesti rtköz-de jan. 7. A tőzsde helyzete nem változott. Az üzlet csak néhány papírra vonatkozott. A vasúti kölcsön 95.50-en záródott. A szállóidőszamváltás 71.75-ön kelt, s 7.50-en maradt. Sorsolási kötvény 76-on záródott. A bankpapírok közül a munitcipálbank 22 vásároltatott, 21.75-ön záródott. A földhitel-részvények 58-on keltek, s ugy is záródtak. A helyi bankok nagyobbára fentartották előbbi árfolyamaikat. A budai kereskedelmi bank 195-ön, a kézművesbank 168-on kelt. A takarékpénztárak közül az országos takarékpénztár 62, a külvárosi 52 firton volt forgalomban. Közti vaspálya 333—334-ig kelt, s 333-on záródott. Az értékek változatlanul maradtak. Az arany 5.36; 20 frankos 8.99; ezüst 105.5; porosz pénztári jegyek 1,69-en keltek; az utóbbi azonban 1.68.75 firton záródott.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

